

KLAGANDE

Försäkringskassan
Processjuridiska enheten, Sundsvall
851 93 Sundsvall

MOTPART

██████████ ██████████

Ombud: Jurist Emilia Liedbeck
C J Advokatbyrå AB
Cardellgatan 1
114 36 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Luleås beslut den 14 juli 2017 i mål nr 1595-17,
se bilaga A

SAKEN

Interimistiskt beslut i mål om assistansersättning

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten ändrar förvaltningsrättens beslut och avslår yrkandet om
interimistiskt beslut.

YRKANDEN M.M.

Försäkringskassan yrkar att förvaltningsrättens beslut ska upphävas och anför bl.a. följande. Utgången i målet kan inte anses som oviss. ■■■■■ ■■■■■ har yrkat assistans för grundläggande behov i form av personlig hygien, av- och påklädning och kommunikation. Av utredningen framgår att han förmår uttrycka sig förutom i tal också med teckenspråk. Han bedöms inte behöva hjälp av en tredje person för att kommunikation över huvud taget ska vara möjlig. Någon tidsåtgång för hjälp med kommunikation som grundläggande behov ska således inte beaktas. ■■■■■ hjälpbehov när det gäller av- och påklädning är inte av sådan privat, krävande eller komplicerad natur att det kan godtas som grundläggande behov. Behovet av hjälp med personlig hygien har av Försäkringskassan beräknats till 5 timmar per vecka. Även om mer tid än så skulle godtas kan det inte rimligtvis komma i fråga att beräkna ■■■■■ behov av hjälp med de grundläggande behoven till mer än 20 timmar per vecka.

■■■■■ anser att överklagandet ska avslås och anför bl.a. följande. Hans hjälpbehov har av Försäkringskassan tidigare ansetts så omfattande att han haft rätt till assistansersättning. Det finns inte några uppgifter i utredningen som tyder på att hans hjälpbehov skulle ha ändrat omfattning eller karaktär. Han kommunicerar på ett unikt sätt som endast hans personliga assistenter har kunskap om och behovet av hjälp med kommunikation ska därför bedömas vara av grundläggande karaktär. Även hans behov av hjälp i samband med av- och påklädning är av grundläggande karaktär. Det finns anledning att anta att utgången i målet är oviss. Assistansersättning är mycket betydelsefull för honom och en förutsättning för att han ska kunna bo i egen bostad.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämplig bestämmelse framgår av förvaltningsrättens beslut.

Kammarrätten anser, i likhet med förvaltningsrätten, att interimistiskt beslut kan fattas i målet redan om utgången i målet framstår som oviss. Enligt kammarrättens mening kan utgången i ett mål framstå som oviss när sannolikheten för bifall till överklagandet bedöms ungefär lika hög som sannolikheten för att överklagandet ska avslås.

För rätt till assistansersättning krävs behov av personlig assistans i genomsnitt mer än 20 timmar i veckan för grundläggande behov. ■■■■■ redovisade hjälpbehov när det gäller enbart de grundläggande behoven personlig hygien och av- och påklädning överstiger inte 20 timmar per vecka. Hans rätt till assistansersättning förutsätter därför att hans behov av hjälp med kommunikation kan bedömas som grundläggande behov. Kammarrätten bedömer att den utredning som hittills finns i målet rörande hans behov av hjälp med kommunikation inte ger stöd för att hjälpbehovet är av sådan karaktär. Mot den bakgrunden framstår utgången i målet inte som oviss och det saknas därför skäl för att interimistiskt förordna att ■■■■■ ska ha rätt till assistansersättning i avvaktan på att målet i förvaltningsrätten avgörs slutligt. Överklagandet ska därför bifallas och yrkandet om interimistiskt beslut avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 4).

Mats Törnered
kammarrättslagman
ordförande

Gunnel Wadsten
kammarrättsråd
referent

Daniel Sandberg
tf. kammarrättsassessor

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ****BESLUT**
2017-07-14
Meddelat i Luleå

Mål nr 1595-17

KLAGANDE

[REDACTED]

Ombud:
Jur.kand. Emilia Liedbeck
C J Advokatbyrå AB
Cardellgatan 1
114 36 Stockholm

MOTPART

Försäkringskassan
Processjuridiska enheten, Sundsvall
851 93 Sundsvall

ÖVERKLAGAT BESLUT

Försäkringskassans omprövningsbeslut den 15 juni 2017,
dnr 170345674847-2017

SAKEN

Assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB); nu fråga om inter-
mistiskt beslut

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten beslutar att interimistiskt förordna att [REDACTED] har rätt till assistansersättning i samma omfattning som tidigare i avvaktan på målets slutliga avgörande; alltså med i genomsnitt 15 timmar en ledig dag och 11 timmar en dag med daglig verksamhet (motsvarande 2 327 timmar för sexmånadersperioden juni–november 2017).

Dok.Id 89918

Postadress
Box 849
971 26 Luleå

Besöksadress
Skeppsbrogatan 43

Telefon
0920-29 54 90
E-post: forvaltningsrattenilulea@dom.se
www.domstol.se/forvaltningsratt

Telefax
0920-22 04 59

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

BAKGRUND

██████████ har Downs syndrom, utvecklingsstörning samt hörsel- och synned-sättning. Vidare är hans balans, muskeltonus och finmotorik nedsatt. Han har även ett mycket otydligt tal och stammar.

██████████ har varit beviljad assistansersättning från och med januari 1994. Sedan juni 2012 har han varit beviljad assistansersättning med i genomsnitt 15 timmar en ledig dag och 11 timmar en dag på daglig verksamhet. Enligt det senaste beslutet innebar det att ██████████ för en sexmånadsperiod var beviljad assistansersättning motsvarande 2 327 timmar för juni–november samt 2 304 timmar för december–maj, vilket skulle upprepas varje år tills han fick ett nytt beslut.

Försäkringskassan gjorde sedan en ny prövning av ██████████ rätt till assi-stansersättning. Dels då han ansökte om utökning av assistansersättningen – till att även omfatta tid på daglig verksamhet – dels att det nu hade förflutit mer än två år sedan den senaste prövningen. Försäkringskassan grundade sin nya bedömning på utredningssamtal, ADL-bedömning, läkarutlåtanden, skrivelse från Sturejobbet och svar från logoped som skickats in tillsammans med frågor från ██████████ ombud. Utifrån detta beräknade nu Försäkringskassan att ██████████ grund-läggande behov endast uppgick till i genomsnitt 5,0 timmar per vecka. Den 18 maj 2017 beslutade därför Försäkringskassan – eftersom de grundläggande behoven inte längre bedömdes överstiga 20 timmar per vecka – att ██████████ inte längre hade rätt till assistansersättning. För att han skulle ha möjlighet att till-godose sitt behov på annat sätt medgav Försäkringskassan att fortsätta betala ut assistansersättning även för perioden maj– juli 2017.

Försäkringskassan beslutade vid omprövning att inte ändra sitt beslut.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Vad [REDACTED] framför

[REDACTED] yrkar att han ska beviljas assistansersättning. Han yrkar även att förvaltningsrätten ska fatta ett interimistiskt beslut i avvaktan på att målet slutligt prövas, så att han under tiden får behålla motsvarande assistanstimmar som tidigare. Detta med hänvisning till att assistansersättningen är direkt avgörande för att han ska kunna bo kvar i sin bostad, få sina mycket omfattande hjälpbehov tillgodosedda samt för att han ska uppnå goda levnadsvillkor i avvaktan på målets slutliga prövning. Vidare då det inte är möjligt för honom, om han senare vinner framgång med sitt överklagande, att få full kompensation för sin förlust. Han framför i denna del följande.

Han har alltså varit berättigad till assistansersättning under flera år. Det är ostridigt att han tillhör personkrets 1 samt att han har behov av hjälp i samband med personlig hygien samt av- och påklädning. Vidare framgår av det medicinska underlaget att han har stora kommunikationssvårigheter och att endast hans personliga assistenter har den kunskap som krävs för att kunna förstå honom. Han är även i behov av praktisk hjälp från en annan person vid samtliga vardagsaktiviteter och kan aldrig lämnas ensam.

Utan hjälp från sina personliga assistenter isoleras han. Hans livsföring är därför beroende av att de väl inarbetade rutinerna efterföljs för att hans hjälpbehov ska kunna tillgodoses. Assistansersättningen är således en mycket betydelsefull förman för honom och en förutsättning för att hans mest basala behov ska kunna tillgodoses. Således är han alltså absolut beroende av assistansersättning med 15 timmar en ledig dag och 11 timmar en dag med daglig verksamhet för att tillförsäkras goda levnadsvillkor.

Till stöd för sitt yrkande i denna del åberopar [REDACTED] praxis (RÅ 1990 ref. 82 och RÅ 1996 ref. 24) samt ett flertal kammarrättsavgöranden (bland annat Kammarrätten i Stockholms domar den 20 februari 2015, mål nr 1347-15, respektive den 17 mars 2015, mål nr 2525-15).

Vad Försäkringskassan framför

Försäkringskassan har inte funnit anledning att ändra det överklagade beslutet.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Den domstol som ska pröva ett överklagande får besluta att det överklagade beslutet, om det annars skulle gälla omedelbart, tills vidare inte ska gälla och även i övrigt besluta rörande saken (28 § förvaltningsprocesslagen [1971:291], FPL). För att ett interimistiskt beslut ska meddelas, krävs det i allmänhet att det föreligger hög grad av sannolikhet att överklagandet slutligt ska bifallas.

[REDACTED] har varit beviljad assistansersättning med samma omfattning sedan juni 2012. Förvaltningsrätten bedömer att det får antas ha stor betydelse för honom att få behålla assistansersättningen för att kunna uppnå goda levnadsvillkor. Det finns därför anledning att något sätta ned kravet på vad som bör vara bevisat, för att nu kunna fatta ett gynnande interimistiskt beslut. Ett interimistiskt beslut bör i så fall kunna meddelas om utgången i målet åtminstone framstår som oviss (jfr RÅ 1990 ref. 82 och RÅ 1996 ref. 24).

Förvaltningsrätten bedömer sammantaget – med beaktande av vad som hittills framkommit i målet – att det finns tillräckliga skäl för att, i enlighet med 28 § FPL, interimistiskt besluta att [REDACTED] har rätt till assistansersättning i den omfattning han hade innan Försäkringskassan beslutade att helt dra in ersättningen. Alltså med motsvarande 15 timmar en ledig dag och 11 timmar en dag med daglig verksamhet. Beslutet ska gälla i avvaktan på att rätten avgör målet slutligt. [REDACTED] begäran i denna del bör således bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i formulär DV 3104/1 C (se bilaga 1).

Susanne Johansson
rådman

Annica Broberg har föredragit målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom två månader** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om

de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

Sista dagen för överklagande är i regel den dag som genom sitt tal i månaden motsvarar den dag Ni fick del av beslutet. Om Ni fick del av förvaltningsrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om Ni fick del av beslutet en dag med ett tal i månaden som inte finns i slutmånaden löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag. Om Ni fick del av beslutet t.ex. den 31 juli måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 september.

Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom två månader* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

För en enskild klagande är sista dagen för överklagande två månader från den dag då han/hon fick del av kammarrättens beslut. Om klaganden fick del av kammarrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om klaganden fick del av beslutet t.ex. den 31 juli, som inte har någon motsvarighet två månader senare, löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag, dvs. i det här exemplet den 30 september. Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.